

EVENT DESCRIPTION SHEET

(To be filled in and uploaded as deliverable in the Portal Grant Management System, at the due date foreseen in the system.

 Please provide one sheet per event (one event = one workpackage = one lump sum).)

PROJECT	
Participant:	7 SIHTASUTUS KESKKONNAOIGUSE KESKUS (EELC), PIC 949508266
PIC number:	PIC 949508266
Project name and acronym:	Discussions and Actions on Climate and Environment – DACE

EVENT DESCRIPTION			
Event number:	D 12.1		
Event name:	Gathering input on the situation in Estonia - legal analysis and seminar with the climate network		
Type:	Seminar		
In situ/online:	<i>In-situ</i>		
Location:	Estonia, Ida-Viru county, Kauksi		
Date(s):	Aug 23, 2023		
Website(s) (if any):	https://k6k.ee/k6k/k6k/projektid/kliima		
Participants			
Female:	21		
Male:	4		
Non-binary:	1		
From country 1: Estonia	26		
From country 2 [name]:			
From country 3 [name]:			
...			
Total number of participants:	26	From total number of countries:	1
Description			
Provide a short description of the event and its activities.			

ACTIVITY REPORT

Project: DACE (Discussions and Actions on Climate and Environment)

Project number: 101081575

Estonian Environmental Law Center (EELC)

WP 12 - Gathering input on the situation in Estonia - legal analysis and seminar with the climate network

Main activities

1) Discussion about adapting at climate change at the Estonian climate network's summer seminar.

Target group: members of the climate network (representatives of NGOs interested in climate in Estonia).

2) Legal overview

Target group: people interested in climate change in Estonia.

Discussion at the Estonian climate network's seminar

The climate network seminar was held on 23-24 in August in Kauksi Rannahoone in Ida-Virumaa.

A total of 26 people from 13 NGO-s belonging to the climate network participated in the seminar. The DACE project's discussion on climate change adaptation was one of the topics of the two-day event.

The entire agenda of the event:

Schedule on August 23:

13:00 - 13:30 Lunch and induction in Kauksi Rannahoone

13:30 - 14:00 Opening remarks of the summer seminar, introduction of new members, familiarization circle

Demy Landson (Climate Network Coordinator, Estonian Green Movement/ERL)

14:00 - 16:00 "Adapting to climate change: worried people of Estonia, worry-free government?" Kärt Vaarmari, Triin Jäädmaa and Tarmo Treimann (EELC)

16:00 - 17:30 Coffee break, we share the room numbers, we get the rooms

17:30 - 19:00 "What is a strong climate law and how to reach it?"

Climate policy expert Hans Markus Kalmer (Estonian Fund for Nature/ELF)

19:15 - 20:30 Short film "Biodiversity and renewable energy" with dinner and follow-up discussion. Interest protection experts Johanna Kuld, Carmen Kilvits and Maris Pedaja (ERL)

Schedule on August 24:

10:00 - 11:00 "Taasaerengu Eesti MTÜ (degrowth movement in Estonia) - introduction, future directions and overlaps with the work of members of the climate network"

Maris Pedaja (ERL/Tasaarengu Eesti MTÜ)

11:00 - 11:10 Break

11:10 - 12:15 The topics of sustainable development (degrowth) continue

12:15 - 12:45 Lunch and words of thanks

13:00 - 14:00 Visit to Kauksi Nature Center for those who wish

The discussion regarding the DACE project took place on the first day from 14:00 to 16:00. The discussion was conducted by Kärt Vaarmari and Triin Jäädmaa, legal experts of the EELC, and project manager Tarmo Treimann.

The presentation consisted of four parts:

1. Tarmo Treimann presented the results of the public opinion survey (omnibus) conducted in the spring and a summary of the experts' conclusions based on it.
2. Triin Jäädmaa gave a presentation on the topic "The importance of adaptation to climate change, opportunities and legal regulation", giving an overview of why adaptation is important and which legislation regulates it.
3. Kärt Vaarmari gave a presentation on the topic: "Activities of the state and local governments in adapting to climate change", where he gave an overview of how the responsibility for adapting to changes in Estonia is divided between different institutions and what conclusions we reached during the expert interviews conducted within the project.
4. Kärt Vaarmari gave a presentation on the topic "Climate rights and opportunities for intervention", where he gave an overview of which human rights are affected by adaptation to climate change and how it is possible to intervene legally to ensure the protection of your rights.

The presentations were followed by a discussion with those gathered at the seminar, where EELC experts received important input to supplement the legal overview as well as to prepare the public events of the project to be held in the fall of 2023 and spring of 2024.

Legal overview

EELC prepared a legal overview of adaptation to climate change and the protection of climate-related rights in Estonia within the framework of WP 12. The legal overview has also been uploaded to the Funding and Tenders portal as one of the project outputs.

The main purpose of the legal overview is to explain how the Estonian state has so far legally regulated adaptation to climate change and which climate-related rights must be taken into account by decision-makers.

The review is primarily intended for people who are active in environmental issues, who have a deeper interest in adapting to climate change, and for officials of both the state and local governments, whose task is to deal with slowing down and adapting to climate change. For example, the overview could help NGO experts and advocates to understand the situation of adaptation to climate change in Estonia, including legal regulation, and what their rights and opportunities are to push adaptation to climate change in Estonia.

The overview consists of the following parts:

- What is climate change adaptation and why is it important?
- What are Estonia's obligations and plans for adapting to climate change?
- Climate rights and obligation to take them into account.

A legal overview can be found here: <https://k6k.ee/uudised/oiguslik-ulevaade-kliimamuutustega-kohanemine-ja-kliimaalaste-oiguste-kaitse-eestis>

TEGEVUSARUANNE

Projekt: DACE (Discussions and Actions on Climate and Environment)

Projekti number: 101081575

Keskkonnaõiguse Keskus (KÖK)

WP 12 – Sisendi kogumine olukorra kohta Eestis, õiguslik ülevaade ja kliimavõrgustiku seminar

Peamised tegevused

- 1) Kohanemise teemaline arutelu kliimavõrgustiku suvseseminaril Sihtrühm: kliimavõrgustiku liikmed (kliima valdkonnast huvitatud vabaühenduste esindajad Eestis).
- 2) Õiguslik ülevaade
Sihtrühm: kliimamuutuste teemast huvitatud inimesed Eestis.

Arutelu kliimavõrgustiku seminaril

Kliimavõrgustiku seminar toimus 23.-24. augustil Ida-Virumaal Kauksi Rannahoones.

Seminaril osales kokku 26 inimest 13 kliimavõrgustikku kuuluvast vabaühendusest. DACE projekti teemaline arutelu kliimamuutustega kohanemisest oli kahepäevase ürituse üks teemadest.

Kogu ürituse päevakava :

Ajakava 23. augustil:

13:00 - 13:30 Lõuna ja sisseelamine [Kauksi Rannahoones](#)

13:30 - 14:00 Suveseminar avasõnad, uute liikmete tutvustamine, tutvumisring Demy Landson (Kliimavõrgustiku koordinaator, ERL)

14:00 - 16:00 “Kliimamuutusega kohanemine: mures Eesti inimesed, muretu riik?” Kärt Vaarmari, Triin Jäädmaa ja Tarmo Treimann (Keskkonnaõiguse Keskus)

16:00 - 17:30 Kohvipaus, jagame toanumbrid, saame kätte toad

17:30 - 19:00 “Milline on tugev kliimaseadus ja kuidas selleni jõuda?”

Kliimapoliitika ekspert Hans Markus Kalmer (Eestimaa Looduse Fond)

19:15 - 20:30 Lühifilm “Elurikkus ja taastuvenergia” koos õhtusöögi ja jätkuaruteluga. Huvikaitseeksperrid Johanna Kuld, Carmen Kilvits ja Maris Pedaja (ERL)

Ajakava 24. augustil:

10:00 - 11:00 “Tasaarengu Eesti MTÜ: tutvustus, tulevikusuunad ja kattuvused kliimavõrgustiku liikmete tööga”

Maris Pedaja (Eesti Roheline Liikumine ja Tasaarengu Eesti MTÜ)

11:00 - 11:10 Paus

11:10 - 12:15 Tasaarengu teemad jätkuvad

12:15 - 12:45 Lõunasöök ja tänusõnad

13:00 - 14:00 Kauksi Looduskeskuse külastus soovijatele

DACE projekti puudutav arutelu toimus esimesel päeval kell 14-16. Arutelu viisid läbi Keskkonnaõiguse Keskuse õiguseksperdid Kärt Vaarmari ja Triin Jäädma ning projektijuht Tarmo Treimann.

Ettekanne koosnes neljast osast :

1. Tarmo Treimann tutvustas kevadel läbi viidud avaliku arvamuse küsitluse (omnibus) tulemusi ning selle põhjal ekspertide koostatud järelduste kokkuvõtet.
2. Triin Jäädmaa tegi ettekande teemal “Kliimamuutusega kohanemise olulisus, võimalused ja õiguslik regulatsioon”, tehes ülevaate, miks on kohanemine oluline ja millised õigusaktid seda reguleerivad
3. Kärt Vaarmari tegi ettekande teemal: “Riigi ja KOV-de tegevus kliimamuutusega kohanemisel”, kus andis ülevaate, kuidas on muutustega kohanemise vastutus Eestis erinevate asutuste vahel jagunenud ja milliste järeldusteni me jõudsime projekti raames läbi viidud ekspertintervjuude käigus.
4. Kärt Vaarmari tegi ettekande teemal “Kliimaalased õigused ja sekkumisvõimalused”, kus tegi ülevaate, milliseid inimõigusi kliimamuutustega kohanemine puudutab ja kuidas on võimalik õiguslikult sekkuda, et tagada oma õiguste kaitse.

Ettekannetele jätkus arutelu seminarile kogunenutega, kus KÕKi eksperdid said olulist sisendit nii õiguslike ülevaate täiendamiseks kui ka 2023 sügisel ja 2024 kevadel toimuvate projekti avalike ürituste ettevalmistamiseks.

Õiguslik ülevaade

Keskonnaõiguse Keskus koostas WP 12 raames õigusliku ülevaate kliimamuutustega kohanemisest ja kliimaalaste õiguste kaitsest Eestis. Õiguslik ülevaade on samuti ühe projekti väljundina *Funding and Tenders* portaali üles laetud.

Õigusliku ülevaate peamine eesmärk on selgitada, kuidas Eesti riik on seni kliimamuutusega kohanemist õiguslikult reguleerinud ning milliste kliimaalaste õigustega tuleb otsustajatel arvestada.

Ülevaade on eeskätt mõeldud aktiivsetele keskkonnateemadega sinapeal olevatele inimestele, kel on põhjalikum huvi ka kliimamuutusega kohanemise vastu, ning nii riigi kui ka KOVide ametnikele, kelle ülesandeks on kliimamuutuse pidurdamisega ja kohanemisega tegeleda. Näiteks võiks ülevaade aidata vabaühenduste eksperte ja huvikaitsjaid mõista, milline on kliimamuutusega kohanemise olukord Eestis, sh õiguslik reguleeritus, ning millised on nende õigused ja võimalused kliimamuutusega kohanemist Eestis tagant tõugata.

Ülevaade koosneb järgmistest osadest:

- Mis on kliimamuutustega kohanemine ja miks see on oluline?
- Millised on Eesti kohustused ja plaanid kliimamuutustega kohanemiseks?
- Kliimaalased õigused ja nendega arvestamise kohustus.

Õigusliku ülevaate leiab siit: <https://k6k.ee/uudised/oiguslik-ulevaade-kliimamuutustega-kohanemine-ja-kliamaalaste-oiguste-kaitse-eestis>

--

HISTORY OF CHANGES		
VERSION	PUBLICATION DATE	CHANGE
1.0	01.04.2022	Initial version (new MFF).